

Số: /DBQG

Hà Nội, ngày tháng 01 năm 2021

BẢN TIN CẬP NHẬT VỀ HIỆN TƯỢNG ENSO VÀ NHẬN ĐỊNH XU THẾ KHÍ TƯỢNG THỦY VĂN TỪ NỬA CUỐI THÁNG 01 NĂM 2021 ĐẾN THÁNG 7 NĂM 2021

I. DIỄN BIẾN HIỆN TƯỢNG ENSO VÀ KHÍ TƯỢNG THỦY VĂN TỪ THÁNG 12/2020 ĐẾN NỬA ĐẦU THÁNG 01/2021.

1. Khí tượng

1.1. Hiện tượng ENSO

Hiện tại, chuẩn sai nhiệt độ bề mặt biển ở khu vực trung tâm Thái Bình Dương (khu vực NINO3.4) là $-1,1^{\circ}\text{C}$ trong tuần đầu tháng 01/2021, tương đương so với tuần đầu tháng 12/2020.

1.2. Xoáy thuận nhiệt đới

Trong tháng 12/2020 trên Biển Đông xuất hiện 01 áp thấp nhiệt đới (ATNĐ), sau mạnh lên thành cơn bão số 14 trong năm 2020 và có tên quốc tế là **Krovanh**.

Hình 1. Quỹ đạo di chuyển của cơn bão Krovanh

Tối 19/12, một cơn ATNĐ đi vào Biển Đông, sau mạnh lên thành bão và trở thành cơn bão số 14 trong năm 2020. Sáng ngày 21/12, bão số 14 suy yếu thành ATNĐ và đến tối ngày 22/12, suy yếu thành một vùng áp thấp và tan dần trên vùng biển phía Tây của khu vực Nam Biển Đông.

1.3. Lượng mưa và mưa lớn diện rộng

Trong tháng 12 có 04 đợt mưa diện rộng: Ở các tỉnh từ Hà Tĩnh đến Khánh Hòa lượng mưa phổ biến 30-60mm. Khu vực từ Nghệ An đến Khánh Hòa với lượng mưa phổ biến 25-50mm, trong đó từ Hà Tĩnh đến Khánh Hòa lượng mưa phổ biến 40-90mm.

Trong tháng 12/2020, tổng lượng mưa (TLM) tại Bắc Bộ và Thanh Hóa-Nghệ An phổ biến đều thấp hơn so với trung bình nhiều năm (TBNN) từ 70-100%, khu vực từ Hà Tĩnh đến Thừa Thiên Huế phổ biến cao hơn từ 20-40%; các khu vực còn lại phổ biến thấp hơn từ 30-70% so với TBNN cùng thời kỳ.

Trong nửa đầu tháng 01/2021, TLM trên cả nước hầu hết đều thiếu hụt so với TBNN, riêng khu vực từ Quảng Bình đến Bình Định cao hơn 20-60%, khu vực miền Tây Nam Bộ do có mưa dông trái mùa nên TLM phổ biến 5-15mm, cao hơn so với TBNN cùng thời kỳ.

1.4. Nhiệt độ

+ *Không khí lạnh (KKL):*

Từ tháng 12/2020 đến nửa đầu tháng 01/2021 đã xảy ra 07 đợt KKL vào các ngày: 02/12, 07/12, 14/12, 18/12, 29/12, 07/01 và đêm 10/01/2021. Các đợt KKL có cường độ mạnh gây rét đậm, rét hại diện rộng cho các tỉnh Bắc Bộ và Bắc Trung Bộ với diễn biến như sau:

- Đợt 01: Từ gần sáng ngày 02/12, một đợt KKL tăng cường có cường độ khá mạnh ảnh hưởng đến Bắc Bộ, Bắc Trung Bộ và một số nơi ở Trung Trung Bộ. Nhiệt độ cao nhất giảm 2,0-3,0⁰C, nhiệt độ thấp nhất ở các tỉnh Bắc Bộ đã giảm sâu 5,0-6,0⁰C, nhiều nơi ở vùng núi và trung du phía Bắc đã xuất hiện băng giá.

- Đợt 02: Ngày 14/12, một đợt KKL có cường độ mạnh ảnh hưởng đến Bắc Bộ, Bắc Trung Bộ và Trung Trung Bộ. Nhiệt độ cao nhất giảm 7,0-10,0⁰C; nhiệt độ thấp nhất giảm sâu 5,0-8,0⁰C và đã xảy ra đợt rét đậm, rét hại diện rộng đầu tiên trong mùa Đông năm nay từ ngày 16-20/12.

- Đợt 03: Chiều tối ngày 29/12/2020, một đợt KKL mạnh ảnh hưởng đến Bắc Bộ, Bắc Trung Bộ và một số nơi Trung Trung Bộ. Nhiệt độ cao nhất giảm 9,0-12,0⁰C, nhiệt độ thấp nhất giảm 2,0-4,0⁰C, gây rét đậm, rét hại trên diện rộng ở các tỉnh Bắc Bộ và Bắc Trung Bộ từ ngày 31/12/2020 đến ngày 3/01/2021.

- Đợt 04: Ngày 07/01, một đợt KKL tăng cường mạnh ảnh hưởng đến Bắc Bộ, Bắc Trung Bộ và Trung Trung Bộ, một số nơi ở Nam Trung Bộ; đêm 10/01 KKL được bổ sung thêm, nhiệt độ cao nhất giảm 4,0-6,0⁰C, nhiệt độ thấp nhất giảm 3,0-5,0⁰C. Đợt KKL này đã gây rét đậm, rét hại ở Bắc Bộ và các tỉnh từ Thanh Hóa đến Thừa Thiên Huế từ ngày 07-14/01/2021, nhiều nơi ở vùng núi phía Bắc đã xuất hiện băng giá và mưa tuyết.

+ *Nhiệt độ trung bình:*

Nhiệt độ trung bình trong tháng 12/2020 tại khu vực Việt Bắc, khu vực Hà Tĩnh đến Thừa Thiên Huế và một số nơi thuộc Tây Bắc, miền Đông Nam Bộ thấp hơn TBNN từ 0,5-1,0⁰C. Các nơi khác nhiệt độ trung bình tháng cao hơn so với TBNN cùng thời kỳ 0,5-1,0⁰C.

Nhiệt độ trung bình trong nửa đầu tháng 01/2021 trên cả nước phổ biến thấp hơn so với TBNN, trong đó tại Bắc Bộ và khu vực từ Thanh Hóa đến Quảng Nam-Quảng Ngãi thấp hơn từ 1,0-2,0⁰C.

2. Thủy văn

2.1. Khu vực Bắc Bộ

Mức nước các sông khu vực Bắc Bộ biến đổi chậm theo xu thế giảm. Nguồn nước các sông ở khu vực Bắc Bộ từ tháng 12/2020 đến tháng 01/2021 thấp hơn TBNN từ 20-60%, thiếu hụt nhiều tại hạ lưu sông Lô khoảng 80-90%, riêng thượng lưu sông Gâm và sông Chảy trong tháng 01/2021 cao hơn TBNN từ 10-20%.

Mức nước thấp nhất cùng kỳ chuỗi quan trắc liên tục xuất hiện ở hạ lưu sông Lô tại trạm Tuyên Quang và Vụ Quang từ tháng 12/2020-01/2021.

Tình hình hồ chứa: Tổng dung tích các hồ chứa thủy điện lớn trên sông Hồng đạt từ 89-99% dung tích thiết kế (DTTK), cao hơn năm 2020 khoảng 5,57 tỉ m³. Các hồ chứa thủy lợi có dung tích trữ phổ biến đạt từ 51-100% DTTK.

2.2. Khu vực Trung Bộ, Tây Nguyên

Những ngày đầu tháng 12/2020, trên các sông từ Thừa Thiên Huế đến Quảng Ngãi, sông Srêpôk và sông Krông Ana (Đắk Lắk) đã xuất hiện một đợt lũ; đỉnh lũ trên các sông phổ biến ở mức báo động (BD) BD2-BD3, có sông trên BD3, riêng các sông ở Thừa Thiên Huế ở mức BD1-BD2.

Trong nửa đầu tháng 01 năm 2021, mức nước trên các sông ở Trung Bộ và khu vực Tây Nguyên biến đổi chậm và theo xu thế xuống dần.

Lượng dòng chảy trên các sông ở Trung Bộ và khu vực Tây Nguyên phổ biến cao hơn TBNN cùng kỳ từ 10-50%; riêng các sông ở Thanh Hóa, Nghệ An, Ninh Thuận và Bình Thuận thấp hơn TBNN cùng kỳ từ 25-60%.

Tình hình hồ chứa nửa đầu tháng 01/2021:

Dung tích các hồ chứa thủy lợi vừa và lớn tại các tỉnh ở Trung Bộ và khu vực Tây Nguyên phổ biến đạt từ 80-100% DTTK, các hồ ở miền Đông Nam Bộ đạt 67-88% DTTK.

Mức nước các hồ chứa thủy điện vừa và lớn ở Trung Bộ và khu vực Tây Nguyên ở mức thấp hơn từ 0,5-3,2m; một số hồ đạt mức nước dâng bình thường. Dung tích hiện tại của các hồ chứa thủy điện phổ biến đạt từ 86-98% dung tích hồ chứa.

2.3. Khu vực Nam Bộ

Trong tháng 12/2020, tổng lượng dòng chảy trên sông Mê Công ở mức thấp hơn TBNN khoảng 7% và cao hơn cùng kỳ năm 2019 khoảng 49%.

Những ngày đầu tháng 01/2021, tổng lượng dòng chảy trên sông Mê Công cao hơn TBNN khoảng 17% và cao hơn cùng kỳ năm 2020 khoảng 38%.

Hiện tại, mực nước các trạm thượng lưu sông Mê Công biến đổi chậm, phổ biến thấp hơn TBNN từ 0,1-0,4m và thấp hơn cùng kỳ năm 2020 từ 0,4-1,72m; các trạm trung, hạ lưu sông Mê Công ở mức thấp hơn TBNN từ 0,1-0,2m và cao hơn cùng kỳ năm 2020 từ 0,2-0,8m. Mực nước tại trạm Kompong Luong (Biển Hồ-Campuchia) thấp hơn TBNN 1,11m và cao hơn cùng kỳ năm 2020 1,19m. Mực nước đầu nguồn sông Cửu Long hiện đang cao hơn TBNN khoảng 0,25-0,43m và cao hơn năm 2020 khoảng 0,25m.

Xâm nhập mặn ở Đồng bằng sông Cửu Long (ĐBSCL) trong tháng 12/2020 và đầu tháng 01/2021 ở mức thấp hơn so với xâm nhập mặn cùng kỳ mùa khô năm 2019-2020.

3. Hải văn

Do ảnh hưởng của KKL tăng cường nên ở ngoài khơi Vịnh Bắc Bộ, vùng biển ven bờ các tỉnh Trung Bộ và vùng biển ngoài khơi Bình Thuận-Cà Mau đã có sóng cao 2-3m, biển động. Theo số liệu quan trắc sóng từ vệ tinh cho thấy, đợt KKL tăng cường đầu tháng 12/2020 đã gây sóng cao 3-5m trên vùng biển ngoài khơi các tỉnh Trung Bộ.

II. DỰ BÁO KHÍ TƯỢNG , THỦY VĂN, HẢI VĂN (từ nửa cuối tháng 01 năm 2021 đến tháng 7/2021)

1. Hiện tượng ENSO

Xu thế nhiệt độ mặt nước biển khu vực trung tâm Thái Bình Dương tiếp tục trong pha lạnh và hiện tượng La Nina còn duy trì từ nay đến khoảng tháng 3/2021 với xác suất khoảng 95%, sau đó có xu hướng giảm dần và có khả năng chuyển dần sang trạng thái trung tính vào mùa hè năm 2021.

2. Bão/ATNĐ và các hiện tượng thời tiết nguy hiểm

Dự báo, từ nay đến khoảng tháng 5/2021 ít có khả năng xuất hiện bão và ATNĐ trên Biển Đông. Sang tháng 6-7/2021 bão và ATNĐ có khả năng bắt đầu hoạt động ở vùng biển phía Bắc Biển Đông. Đề phòng gió mạnh trên biển do tác động của KKL trên khu vực phía Bắc và Giữa Biển Đông vào các tháng chính của mùa Đông năm 2020-2021 và do hoạt động của bão và ATNĐ vào mùa hè năm 2021.

Đề phòng các đợt mưa trái mùa ở khu vực ven biển Nam Bộ từ nay đến nửa đầu tháng 02/2021.

3. Nhiệt độ

Tháng 02 và tháng 3/2021 nhiệt độ trên cả nước phổ biến xấp xỉ TBNN cùng thời kỳ, riêng khu vực Bắc Bộ và Thanh Hóa-Thừa Thiên Huế, tháng 02/2021 nhiệt độ thấp hơn TBNN cùng thời kỳ khoảng 0,5⁰C.

Từ tháng 4-7/2021 nhiệt độ trên hầu khắp cả nước ở mức xấp xỉ TBNN cùng thời kỳ.

Các đợt rét đậm, rét hại còn có khả năng xảy ra trong nửa cuối tháng 01 đến tháng 02/2021, nhưng không kéo dài như trong tháng 01/2021. Tiếp tục đề phòng nhiệt độ giảm sâu, gây ra băng giá, mưa tuyết trong thời kỳ này ở vùng núi cao khu vực Bắc Bộ.

4. Lượng mưa

4.1. Khu vực Bắc Bộ

Tháng 02/2021 khu vực có khả năng xuất hiện mưa rào với TLM khoảng 30-70mm. Từ tháng 3-7/2021 TLM phổ biến xấp xỉ so với TBNN cùng thời kỳ (riêng tháng 5 phía Đông Bắc Bộ cao hơn TBNN cùng thời kỳ khoảng 5-20%).

4.2. Khu vực Trung Bộ

Từ tháng 02-6/2021, TLM phổ biến xấp xỉ so với TBNN; riêng khu vực từ Bình Định đến Bình Thuận tháng 02/2021 có thể xuất hiện mưa trái mùa với TLM đạt từ 30-70mm. Tháng 7/2021 TLM phổ biến xấp xỉ TBNN cùng thời kỳ, riêng Trung và Nam Trung Bộ cao hơn khoảng 10-20% so với TBNN cùng thời kỳ.

4.3. Khu vực Tây Nguyên và Nam Bộ

Từ tháng 02/2021 có khả năng xuất hiện mưa trái mùa với TLM tháng phổ biến từ 20-40mm. Tháng 3-7/2021, TLM phổ biến xấp xỉ so với TBNN, riêng khu vực Nam Bộ tháng 7/2021, TLM cao hơn so với TBNN cùng thời kỳ khoảng 5-15%.

5. Thủy văn

5.1. Bắc Bộ

Nguồn nước từ tháng 02-7/2021 trên các lưu vực sông phổ biến thiếu hụt từ 20-50%, thiếu hụt nhiều trên lưu vực sông Thao, hạ lưu sông Lô, riêng trong tháng 01-02 vùng hạ lưu sông Hồng vượt TBNN từ 10-20%. Mức nước thấp nhất hạ lưu sông Hồng tại Hà Nội có khả năng đạt mức từ 0,2-0,3m vào tháng 02 hoặc tháng 3/2021.

Từ tháng 6-7, trên các lưu vực sông khu vực Bắc Bộ xuất hiện các đợt lũ vừa và nhỏ, đỉnh lũ trên các sông phổ biến ở mức BĐ1.

5.2. Khu vực Trung Bộ, Tây Nguyên

Từ nửa cuối tháng 01 đến tháng 4/2021, mực nước trên các sông ở Trung Bộ và khu vực Tây Nguyên biến đổi chậm và theo xu thế xuống dần. Lưu lượng dòng chảy trên phần lớn các sông ở Trung Bộ và khu vực Tây Nguyên phổ biến ở mức xấp xỉ và cao hơn TBNN cùng kỳ từ 10-30%; riêng các sông ở Thanh Hóa, Nghệ An, Quảng Trị, Ninh Thuận và Bình Thuận thấp hơn TBNN cùng kỳ từ 20-50%.

Từ tháng 5 đến tháng 7/2021, trên thượng lưu các sông ở Trung Bộ và khu vực Tây Nguyên có khả năng xuất hiện 01-02 đợt dao động. Mực nước trên

các sông biến đổi chậm và dao động theo điều tiết hồ chứa. Lưu lượng dòng chảy trên phần lớn các sông ở Trung Bộ và khu vực Tây Nguyên phổ biến ở mức xấp xỉ và thấp hơn TBNN cùng kỳ từ 10-50%; riêng các sông ở Nghệ An, Ninh Thuận và Bình Thuận thấp hơn TBNN cùng kỳ trên 50%.

Nguy cơ xảy ra khô hạn, thiếu nước cục bộ tại các tỉnh Nghệ An, Ninh Thuận, Bình Thuận và khu vực Tây Nguyên vào khoảng thời gian từ tháng 3-4/2021, sau đó mở rộng ra các tỉnh khác ở Trung Bộ.

Trên một số sông có khả năng xuất hiện mực nước quan trắc thấp nhất trong chuỗi số liệu quan trắc cùng kỳ.

5.3. Khu vực Nam Bộ

Theo thông tin của Ủy hội sông Mê Công quốc tế, từ ngày 05-24/01/2021 lưu lượng xả từ hồ chứa Cảnh Hồng (Trung Quốc) xuống hạ du sẽ duy trì ở mức $1000\text{m}^3/\text{s}$, sau đó sẽ vận hành bình thường trở lại. Từ nửa cuối tháng 01 đến cuối tháng 02/2021, tổng lượng dòng chảy từ thượng nguồn sông Mê Công (tại trạm Kratie-Campuchia) về ĐBSCL ở mức thiếu hụt so với TBNN khoảng 5-15%; từ tháng 3-5/2021, khả năng ở mức tương đương TBNN.

Mực nước đầu nguồn sông Cửu Long trong các tháng mùa khô năm 2021 biến đổi theo triều và ở mức cao hơn TBNN từ 0,1-0,3m.

Xâm nhập mặn ở ĐBSCL gia tăng và xâm nhập sâu tại các cửa sông chính từ nửa cuối tháng 1/2021. Các đợt xâm nhập mặn cao nhất ở cửa sông Cửu Long khả năng tập trung trong tháng 02 (từ 10-15/02, từ 26/02-02/3), tháng 3 (từ 12-16/3, từ 25-29/3); riêng các sông Vàm Cỏ, Cái Lớn vào tháng 3, 4 (từ 09-14/4, từ 24-28/4), sau giảm dần. Phạm vi xâm nhập mặn (4g/l) tại các cửa sông Cửu Long khoảng 55-75km, trên các sông Vàm Cỏ từ 80-95km; sông Cái lớn từ 45-52km.

Tình hình xâm nhập mặn ở ĐBSCL phụ thuộc vào nguồn nước từ thượng nguồn sông Mê Công, triều cường và còn nhiều biến động trong thời gian tới. Các địa phương ở vùng Đồng bằng Nam Bộ cần cập nhật kịp thời các thông tin dự báo KTTV và có các biện pháp chủ động phòng chống hạn hán, xâm nhập mặn.

6. Hải văn

Từ tháng 01/2021 đến tháng 04/2021, tại khu vực ven biển Nam Bộ sẽ xuất hiện 03 đợt triều cường cao vào các ngày 13-16/01/2021, 01-03/03/2021; 30/03-01/04/2021. Trên Vịnh Bắc Bộ và vùng biển ngoài khơi Trung Bộ cần lưu ý sóng lớn khi có ảnh hưởng của KKL tăng cường và gió mùa Đông Bắc hoạt động mạnh trong tháng 01-02/2021.

Tại các vùng biển phía Nam, từ tháng 6/2021 cần lưu ý sóng cao trong trường hợp có gió mùa Tây Nam hoạt động mạnh.

Bản tin dự báo khí tượng thủy văn thời hạn mùa tiếp theo được phát hành vào ngày 15 tháng 02 năm 2021.

Nơi nhận:

- Lãnh đạo Bộ TN&MT;
- Bộ NN&PTNT;
- Văn phòng Ban Chỉ đạo Trung ương về PCTT;
- Văn phòng UBQG UPSC thiên tai&TKCN;
- Đài Tiếng nói Việt Nam; Đài Truyền hình Việt Nam;
- Bộ Tư lệnh Bộ đội Biên phòng (Bộ QP);
- Cục BĐKH; Cục Quản lý TNN;
- Viện KTTV&BĐKH; Viện ĐC&KS;
- Lãnh đạo Tổng cục KTTV;
- Các đơn vị thuộc Tổng cục KTTV;
- Lãnh đạo Trung tâm, các phòng chuyên môn;
- Lưu: VT, DBKH. H.45.

**KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

Hoàng Phúc Lâm